

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาข้อบกพร่องและความมั่นใจในการตอบโจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา" ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 24,489 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกได้ดังนี้ คือ

3.1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบทดสอบ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ในการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบทดสอบได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมาออกเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์จำนวนห้องเรียน (สามัญศึกษา, กรม, 2536) แต่ละขนาดมีจำนวนโรงเรียนดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 14 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน ขนาดกลาง 38 โรงเรียน และ ขนาดเล็ก 22 โรงเรียน สุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดด้วยสัดส่วน 1 : 17 ได้โรงเรียนทั้งหมดมา 5 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ได้โรงเรียนแต่ละขนาดดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน และ ขนาดเล็ก 1 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 กลุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละขนาดด้วยสัดส่วน 1 : 5 ได้ห้องเรียนทั้งหมดมา 5 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนห้องเรียนในโรงเรียนแต่ละขนาดดังนี้ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 ห้องเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 2 ห้องเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 1 ห้องเรียน

จากวิธีการดังกล่าว จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 - 2

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
ขนาดใหญ่พิเศษ	สุรนารีวิทยา	1	47
ขนาดใหญ่	โนนสูงศรีธานี	1	38
ขนาดกลาง	มะค่าวิทยา	1	35
	ศรีสุขวิทยา	1	42
ขนาดเล็ก	เทพาลัย	1	33
รวม		5	185

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
ขนาดใหญ่พิเศษ	พิมายวิทยา	1	49
ขนาดใหญ่	หนองบุญนาคพิทยาคม	1	38
ขนาดกลาง	ด่านเกวียนวิทยา	1	43
	ธารปาสาทเพชรพิทยา	1	38
ขนาดเล็ก	หุดซา	1	38
รวม		10	196

3.1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา การคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คำนวณจากขนาดของประชากร กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยใช้สูตรของ Yamane จะต้องใช้กลุ่มตัวอย่างไม่ต่ำกว่า 394 คน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (\text{Yamane, 1987})$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้มีได้ร้อยละ 5

ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ในการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมาออกเป็น 4 ขนาด ตามเกณฑ์จำนวนห้องเรียน (สามัญศึกษา, กรม. 2536) แต่ละขนาดมีจำนวนโรงเรียนดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 14 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 12 โรงเรียน ขนาดกลาง 38 โรงเรียน และขนาดเล็ก 22 โรงเรียน สุ่มโรงเรียน แต่ละขนาดด้วยสัดส่วน $1 : 8$ ได้โรงเรียนทั้งหมดมา 8 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โรงเรียนแต่ละขนาดดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 4 โรงเรียน และ ขนาดเล็ก 2 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 แบ่งห้องเรียนของโรงเรียน 8 โรงเรียน ได้จากการสุ่มในขั้นที่ 1 ตามขนาดโรงเรียน โรงเรียนแต่ละขนาดมีจำนวนห้องเรียนดังต่อไปนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 14 ห้องเรียน ขนาดใหญ่ 12 ห้องเรียน ขนาดกลาง 32 ห้องเรียน และ ขนาดเล็ก 14 ห้องเรียน สุ่มห้องเรียนจากโรงเรียนแต่ละขนาดด้วยสัดส่วน $1 : 7$ ได้ห้องเรียนทั้งหมดมา 10 ห้องเรียน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนห้องเรียนในโรงเรียนแต่ละขนาดดังนี้ ขนาดใหญ่พิเศษ 2 ห้องเรียน ขนาดใหญ่ 2 ห้องเรียน ขนาดกลาง 4 ห้องเรียน และ ขนาดเล็ก 2 ห้องเรียน

จากวิธีการดังกล่าว จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน

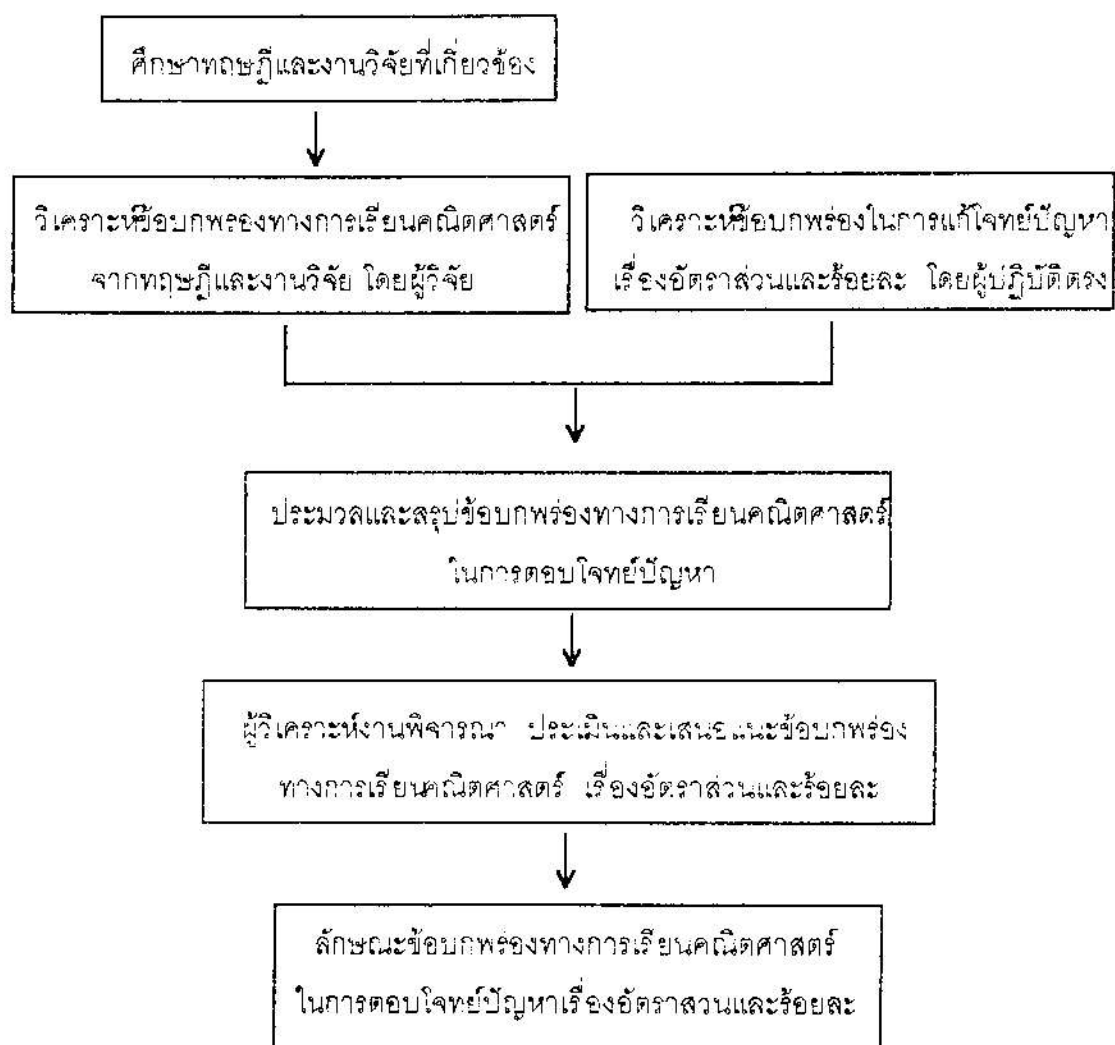
ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน
ขนาดใหญ่พิเศษ	สุรธรรมพิทักษ์	2	96
ขนาดใหญ่	ป้อมชัยประชานิรมิต	2	93
ขนาดกลาง	สุนารีวิทยา 2	1	44
	ท่าช้างราษฎร์บำรุง	1	41
	ภูวิทยา	1	40
	บุญวัฒนา 2	1	41
ขนาดเล็ก	ไตนดพิทยาคม	1	40
	ดอนโพธิ์พิทยาคม	1	39
รวม		10	426

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดความบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบทดสอบบรณัยแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.2.2 การวิเคราะห์หาลักษณะข้อบกพร่อง

ในการวิเคราะห์หาข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ลักษณะข้อบกพร่อง

จากภาพที่ 1 แสดงลำดับขั้นในการหาลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) วิเคราะห์ข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์

2.1) วิเคราะห์ข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัยโดย ผู้วิจัย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัย โดย วิเคราะห์ข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จาก ทฤษฎีของ Backman (Backman, 1964 อ้างถึงใน ดวงเดือน อ่อนน้อม, 2533 และงานวิจัยของ Nitsa Movshovitz - Hader และคณะ (1987), Blando และคณะ (1989) และ อวีวรรณ กิจติาร (2538) ดังแสดงในตารางที่ 4

2.2) วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละโดยผู้ปฏิบัติตรง ผู้ปฏิบัติตรง ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ 1 ท่าน และครูผู้สอนคณิตศาสตร์ในโรงเรียน 2 ท่าน ได้วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัยโดยผู้วิจัย

ทฤษฎีของ Backman	งานวิจัย		
	Blandoและคณะ	Nitsa Movsnovitz - Hader and other	ฉวีวรรณ กิจศิริกร
1. ผิดอย่างไม่ตอบเนื่อง จากเวลาไม่พอ	1. ความบกพร่องใน เรื่องกระบวนการ	1. การใช้ข้อมูลผิด	1. นักเรียนขาดทักษะการ บวก ลบ คูณ ทหาร ที่ทำ ให้ทำโจทย์ปัญหาไม่ได้
2. ผิดอย่างสุ่ม	1.1 บวกก่อนคูณ	1.1 ไม่ได้ใช้ข้อมูลที่กำหนดให้ แต่ใช้ข้อมูลอื่นแทน	
2.1 ผิดเพราะเดินเลข	1.2 บวกก่อนหาร	1.2 ละเลยข้อมูลที่จำเป็นในขั้น ตอนการแก้ปัญหา	2. นักเรียนขาดการคิดค้น หาสาเหตุ ไม่เห็นความ
2.2 ไม่ทราบว่าจะทำ อย่างไร	1.3 ลบก่อนคูณ	1.3 ใช้ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องมา ทดแทน	สำคัญของ ข้อมูลต่าง ๆ ที่โจทย์ปัญหากำหนดให้
3. ผิดที่สัมพันธ์กับการ เรียนรู้ความคิดรวบยอด	1.4 ลบก่อนหาร		3. นักเรียนใช้วิธีการไม่ถูก ต้องในการแก้โจทย์
3.1 ผิดที่สัมพันธ์กับ ความหมายหรือสมบัติ ของการกระทำทาง คณิตศาสตร์	1.5 บวกก่อนลบ	1.4 ทำผิดคำสั่งโดยหาคำตอบ ในสิ่งที่ไม่ต้องการ	ปัญหา ไม่สามารถนำ เอาทฤษฎีที่เรียนไปแล้ว มาใช้ในการแก้ปัญหา
3.2 ผิดที่สัมพันธ์กับ โครงสร้างของระบบตัว เลข	1.6 ละเลยความ สำคัญของวงเล็บ	1.5 นำข้อมูลที่กำหนดให้ไปใช้ ในการแก้โจทย์ที่ไม่เกี่ยวข้อง	4. นักเรียนอ่านโจทย์แล้ว ไม่เข้าใจเนื่องจากขาด ความสามารถในการอ่าน
3.3 ผิดที่สัมพันธ์กับ การกระจายและการทด	2. บกพร่องในการใช้ เครื่องหมาย	1.6 ต้องการในสิ่งที่ไม่ สอดคล้องกับข้อมูลที่กำหนดให้	ไม่รู้จักความหมายของคำที่ ให้
4. ผิดที่สัมพันธ์กับขั้น ตอนในการแสดงวิธีทำ	2.1 ทหารแทนบวก	2. ข้อผิดพลาดในการตีความ หมาย	5. นักเรียนไม่สนใจใน การแก้ปัญหา
4.1 เรียงลำดับขั้นตอน ผิด	2.2 ลบแทนบวก	2.1 ตีความจากประโยคภาษา มาเป็นประโยคคณิตศาสตร์ไม่ ถูกต้อง	6. ลอกตัวเลขมาเขียนผิด ตีความโจทย์ปัญหาผิด
4.2 ทำไม่ครบขั้นตอน	2.3 คูณแทนบวก	2.2 ไม่เข้าใจในความหมาย ของสัญลักษณ์ที่ใช้	7. นักเรียนหา เพราะ ต้องการเสร็จ เร็ว ๆ ขาด ความตั้งใจในการทำงาน
	2.4 บวกแทนคูณ	2.3 เขียนและอ่านกราฟไม่ถูก ต้อง	
	2.5 ทหารแทนคูณ	3. การอ้างอิงวิธีการหาเหตุผลที่ ไม่สมบูรณ์	
	2.6 ลบแทนคูณ	3.1 บกพร่องในการหาค่าความ จริงของประพจน์ภายใต้เงื่อนไข ที่กำหนด	
	2.7 คูณแทนลบ		
	2.8 บวกแทนลบ		
	2.9 ทหารแทนลบ		
	2.10 คูณแทนหาร		
	2.11 บวกแทนหาร		

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ข้อบกพร่องของการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัยโดยผู้วิจัย
(ต่อ)

ทฤษฎีของ Bloomer	งานวิจัย		
	Blandoและคณะ	Nitsa Movshovitz - Hadar and other	อวีวรรณ กิรติสาร
6 ผิดที่สัมพันธ์กับการเลือกวิธี	3 ความคลาดเคลื่อนอื่น ๆ คือปัญหาที่แก้ปัญห	32 การให้เหตุผลภายใต้เงื่อนไข ถ้า แล้ว ไม่ถูกต้อง	
6.1 วิธีถูกแต่สับสนในการคิดคำนวณเบื้องต้น	4 ความคลาดเคลื่อนที่มีรูปแบบไม่แน่นอน	33 ใช้วิธีบอกปริมาณในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง	
6.2 ใช้วิธีและการคำนวณของอีกวิธีหนึ่ง	4.1 ขาดความระมัดระวังในการบวก	34 การอ้างหลักตรรกศาสตร์ที่ไม่ถูกต้อง	
	4.2 ขาดความระมัดระวังในการลบ	4 บิดเบือนทฤษฎี กฎ สูตรและนิยาม	
	4.3 ขาดความระมัดระวังในการคูณ	4.1 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีผิดจากเงื่อนไข	
	4.4 ขาดความระมัดระวังในการหาร	4.2 ใช้กฎไม่ถูกต้อง	
	4.5 ขาดความระมัดระวังโดยไม่ทราบสาเหตุ	4.3 จำสูตรผิด	
		4.4 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีผิดจากเงื่อนไข	
		5 บทพร่องในการตรวจสอบในระหว่างการแก้ปัญหขึ้นตอนถูกต้องแต่คำตอบผิดไปจากโจทย์กำหนด	
		6 บทพร่องในการใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์	
		6.1 บทพร่องในการคิดคำนวณ	
		6.2 บทพร่องในการใช้ข้อมูลจากตาราง	
		6.3 บทพร่องในการใช้สัญลักษณ์ทางพีชคณิตเบื้องต้น	
		6.4 ใส่เครื่องหมายหน่วยผิด	

ตารางที่ 5 วิเคราะห์ข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละโดยผู้ปฏิบัติตรง

ผู้ปฏิบัติตรงคนที่ 1	ผู้ปฏิบัติตรงคนที่ 2	ผู้ปฏิบัติตรงคนที่ 3
1 ความบกพร่องเรื่องความคิดรวบยอด 1.1 ไม่รู้ความหมายของอัตราส่วน 1.2 ไม่รู้ความหมายของคำว่าร้อยละ 1.3 ไม่รู้ความสำคัญและประโยชน์ของอัตราส่วน 1.4 ไม่รู้ความสำคัญและประโยชน์ของร้อยละ 2 ความบกพร่องด้านกระบวนการ 2.1 ไม่เข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ 2.2 สรุปกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราส่วนและร้อยละไม่ถูก 2.3 นำกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราส่วนและร้อยละไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ไม่เป็น 2.4 วิเคราะห์ข้อบกพร่องไม่ได้ 3 ความบกพร่องในการวิเคราะห์โจทย์ 3.1 ไม่ทราบว่าโจทย์ต้องการทราบอะไร 3.2 ไม่ทราบว่าโจทย์กำหนดอะไรมาให้บ้าง 3.3 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่ต้องการทราบไม่เป็น 3.4 แปลงประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์ไม่เป็น 3.5 คำนวณไม่ถูก 3.6 ตรวจสอบความถูกต้องไม่เป็น	1 บกพร่องในการอ่านโจทย์ปัญหา ไม่ทราบว่าโจทย์ถามอะไร 2 จากโจทย์ปัญหาที่กำหนดให้นักเรียนไม่สามารถเขียนสัดส่วนได้ 3 หาค่าตัวแปรจากสัดส่วนไม่ได้ 4 ไม่สามารถนำความรู้พื้นฐานเรื่องสัดส่วน อัตราส่วนและร้อยละ มาแก้โจทย์ปัญหาได้ 5 นักเรียนเปลี่ยนประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์ไม่ถูกต้อง 6 นักเรียนขาดทักษะในการบวก ลบ คูณและหารจำนวน	1 ไม่สามารถแปลงประโยคสัญลักษณ์เป็นประโยคภาษาได้ 2 ไม่รอบคอบในการอ่านโจทย์ปัญหา เช่น นักเรียนห้องหนึ่งมีนักเรียนหญิง 25 คน มีนักเรียนชาย 20 คน จงหาอัตราส่วนระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง นักเรียนส่วนมากจะตอบ 25 20 3 เมื่อหาค่าตัวแปรที่กำหนดให้ได้แล้ว นำค่าของตัวแปรไปตอบเลยโดยไม่ตรวจสอบว่าตรงกับที่โจทย์ต้องการทราบหรือยัง 4 ทักษะการอ่านภาษาไทยไม่ดี อ่านโจทย์แล้วสรุปไม่ได้ว่าโจทย์ถามอะไร และอ่านโจทย์เพียงครั้งเดียวสรุปว่าทำไม่ได้ ไม่เข้าใจ 5 ถ้าโจทย์ปัญหาซับซ้อน นักเรียนไม่สามารถเรียงลำดับขั้นตอนวิธีแก้โจทย์ปัญหาได้

3) ประมวลและสรุปข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหา

ผู้วิจัยได้นำลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่วิเคราะห์ได้ในข้อ 2.1) และ 2.2) มาประมวลและสรุปข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ จากตารางที่ 4 พบว่า ลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ของ Backman ข้อที่ 1 มีตัวอย่างไม่ตอบเนื่องจากเวลาไม่พอ และลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ของฉวีวรรณ กิรติกร ข้อที่ 5 นักเรียนไม่สนใจในการแก้ปัญหา และข้อที่ 7 นักเรียนเดาเพราะต้องการเสร็จเร็ว ๆ ขาดความตั้งใจในการทำงาน ไม่เป็นลักษณะความผิดพลาดที่เป็นปัญหาหลักในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละจึงตัดออก ลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ของ Nitsa Movshovitz - Haor และคณะข้อที่ 3 การอ้างอิงวิธีการหาเหตุผลที่ไม่สมบูรณ์เหมาะกับเนื้อหาที่เป็นการคิดเหตุและผล ได้แก่ ตรรกศาสตร์และเรขาคณิต แต่ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละจึงตัดออก ส่วนลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ข้ออื่น ๆ นำมาวิเคราะห์หาความสอดคล้องของลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัย จากผู้ปฏิบัติตรง และความสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ แล้วสรุปเป็นลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละโดยผู้วิจัย ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัย กับ ผู้ปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัย

ผู้วิจัย	Nitsa Movshovitz - Hader and other	Blandobและคณะ	Backman	ฉวีวรรณ กิจจักร	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3
1. บกพร่องในการตีความหมาย	2 ข้อผิดพลาดในการตีความหมาย		2 ผิดอย่างสิ้นเชิง	2. นักเรียนขาดการคิดค้นหาสาเหตุ ไม่เห็นความสำคัญของการเชื่อมโยง 3. ผิดที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ความคาดหวัง	3. ความบกพร่องในการวิเคราะห์โจทย์ 3.2 ไม่ทราบค่าโจทย์กำหนดจะนำมาให้บ้าง	1. บกพร่องในการอ่านโจทย์ปัญหาไม่ทราบค่า โจทย์ถามอะไร	1. ไม่สามารถแสดงประโยคสัญลักษณ์เป็นประโยคภาษาได้
1.1 เปลี่ยนประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์ไม่ได้	2.1 ดีความจากประโยคภาษามาเป็นประโยคคณิตศาสตร์		3. ผิดที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ความคาดหวัง	ข้อมูลต่าง ๆ ที่โจทย์ปัญหากำหนดให้	3.3 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่โจทย์กำหนดให้และสิ่งที่ต้องการทราบไม่เป็น	5. นักเรียนเปลี่ยนประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์	4. ทักขณการอ่านภาษาไทยไม่ได้ อ่านโจทย์แล้วสรุปไม่ได้ว่าโจทย์ถามอะไร และอ่านโจทย์เพียงครึ่งเดียวสรุปว่าทำไม่ได้ไม่เข้าใจ
1.2 ไม่สามารถนำข้อมูลจากโจทย์ปัญหาแล้วปัญหาได้	2.2 ไม่เข้าใจในความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้		3.1 ผิดที่สัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายหรือสมบัติของการกระทำทางคณิตศาสตร์	แล้วไม่เข้าใจเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการอ่าน ไม่รู้ความหมายของคำที่ใช้	3.4 แปลงประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์ไม่เป็น		
1.3 ไม่ทราบโจทย์ต้องการทราบอะไร	2.3 เขียนและอ่านกราฟไม่ถูกต้อง		3.2 ผิดที่สัมพันธ์กับโครงสร้างของระบบตัวเลข				
			3.3 ผิดที่สัมพันธ์กับการกระจายและการทด				

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์จากทฤษฎีและงานวิจัย กับ ผู้ปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัย (ต่อ)

ผู้วิจัย	Nitsa Movshovitz - Hader and other	Blandolและคณะ	Sackman	จวีวรรณ กิรฉัตร	ผู้ปฏิบัติตรงคนที่ 1	ผู้ปฏิบัติตรงคนที่ 2	ผู้ปฏิบัติตรงคนที่ 3
2 บกพร่องในการใช้สมบัติ กฎ สูตรและนิยาม	4 ปิดเบื้องต้นทฤษฎีกฎ สูตรและนิยาม 4.1 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีผิดจากเงื่อนไข 4.2 ใช้กฎไม่ถูกต้อง 4.3 จำสูตรผิด 4.4 ประยุกต์ใช้ทฤษฎีผิดจากเงื่อนไข			3. นักเรียนใช้วิธีการไม่ถูกต้อง ในการแก้ปัญหา ไม่สามารถนำเอาปัญหา ไปเรียนไปเล่ามา ใช้ในการแก้ปัญหา	1. ความบกพร่องเรื่องความคิดรวบยอด 2. ความบกพร่องด้านกระบวนการ 2.1 ไม่เข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ 2.2 สรุปกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราส่วนและร้อยละไม่ถูก 2.3 นักกฎเกณฑ์เกี่ยวกับอัตราส่วนและร้อยละไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ไม่เป็น 3. ความบกพร่องในการวิเคราะห์โจทย์ 3.1 ไม่ทราบโจทย์ ต้องการทราบอะไร	2 จากโจทย์ปัญหาที่กำหนดให้ นักเรียนไม่สามารถเขียนสัดส่วนได้ 3. หากค่าตัวแปรจากสัดส่วนไม่ได้ 4. ไม่สามารถแก้ความห้พื้นฐานเรื่องสัดส่วน 5. คำนวณส่วนและร้อยละแต่โจทย์ปัญหาไม่ได้	

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อบกพร่องทางการเรียนกรณีศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัย กับ ผู้ปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัย (ต่อ)

ผู้วิจัย	Nitsa Movshovitz - Hadar and other	Blankoและคณะ	Blackman	ฉวีวรรณ กิจศิริกร	ผู้ปฏิบัติจริงคนที่ 1	ผู้ปฏิบัติจริงคนที่ 2	ผู้ปฏิบัติจริงคนที่ 3
3 บทพร่องในการตรวจสอบในการแก้ปัญหา	1 การใช้ข้อมูลผิด 1.1 ไม่ได้ใช้ข้อมูลที่กำหนดให้แต่ใช้ข้อมูลที่อื่นแทน 1.2 ละเลยข้อมูลที่จำเป็นในขั้นตอนการแก้ปัญหา 1.3 ใช้ข้อมูลที่ไมเกี่ยวข้องมากทดแทน 1.4 ทำผิดพลาดซึ่งโดยนาคำตอบในสิ่งที่ไม่ต้องการ 1.5 นำข้อมูลที่กำหนดให้ไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ไม่เกี่ยวข้อง		4 ผิดที่สัมพันธ์กับขั้นตอนในการแสดงวิธีทำ 4.1 เรียงลำดับขั้นตอนผิด 4.2 ทำไม่ครบถ้วน ตอน				3 ไม่รอบคอบในการอ่านโจทย์ปัญหา 5 นักเรียนไม่สามารถเรียงลำดับขั้นตอนวิธีการแก้ปัญหา
3.1 ไม่ใช้ข้อมูลที่กำหนดให้แต่ใช้ข้อมูลที่อื่นแทน							
3.2 ทำไม่ครบถ้วนตอน เรียงลำดับขั้นตอนผิด							
3.3 ทำผิดพลาดซึ่งหาคำตอบในสิ่งที่โจทย์ไม่ต้องการ							
3.4 ใช้หน่วยผิด							

ตารางที่ 6 วิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อบ่งชี้การวิจัยกับ ผู้ปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัย (ต่อ)

ผู้วิจัย	Nisa Movshovitz - Hader and other	Blandsและคณะ	Backman	ฉวีวรรณ กวีจิตร	ผู้ปฏิบัติจริงคนที่ 1	ผู้ปฏิบัติจริงคนที่ 2	ผู้ปฏิบัติจริงคนที่ 3
4. บทพร้อมในการคิด คำนวณ	6 บทพร้อมในการใช้ สัญลักษณ์ทาง คณิตศาสตร์ 6.1 บทพร้อมในการ คิดคำนวณ 6.2 บทพร้อมในการ ใช้ข้อมูลจากตาราง 6.3 บทพร้อมในการ ใช้สัญลักษณ์ทาง พีชคณิตเบื้องต้น 6.4 ใส่เครื่องหมาย หน่วยผิด	1 ความบกพร่องใน เรื่องกระบวนการ 2 บทพร้อมในการใช้ เครื่องหมาย เครื่องหมาย	2 ผิดอย่างรุนแรง 2.1 ผิดเพราะเส้นเลข 5 ผิดที่เส้นหนึ่งกับ การเขียนวิธี 6.1 วิธีแยกแยะส่วน ในการคิดคำนวณ ไม่ถูกต้อง 5.2 ใช้วิธีและการ คำนวณของสัญลักษณ์ ผิด	1 นักเรียนขาดทักษะ การบวก ลบ คูณ หาร ที่ทำให้ทำโจทย์ ปัญหาไม่ได้		6 นักเรียนขาดทักษะ ในการบวก ลบ คูณ และหารจำนวน	

4) ผู้วิเคราะห์งานพิจารณา ประเมินและเสนอแนะข้อบกพร่องทางการเรียน คณิตศาสตร์

ผู้วิเคราะห์งานพิจารณา ประเมินและเสนอแนะข้อบกพร่องทางการเรียน คณิตศาสตร์

ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละตามแบบประเมินข้อบกพร่องทางการเรียน

คณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ในภาคผนวก หน้า 89

ผู้วิเคราะห์งานได้พิจารณา ประเมินและให้ข้อเสนอแนะดังนี้ จากแบบประเมินในข้อที่ 1 ควรเพิ่ม
ข้อย่อย บอกความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่โจทย์กำหนดให้กับสิ่งที่โจทย์ต้องการไม่ได้ ข้อที่ 4

บกพร่องในการคิดคำนวณ ควรจะมาก่อนข้อที่ 3 บกพร่องในการตรวจสอบการแก้ปัญห และ
เพิ่มรายละเอียดข้อ 4 คือ ขาดทักษะในการคิดคำนวณเบื้องต้น บกพร่องในการใช้สัญลักษณ์ทาง
คณิตศาสตร์ และใช้หน่วยผิด

5) ลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการตอบโจทย์ปัญหาเรื่อง
อัตราส่วนและร้อยละ

ผู้วิจัยนำผลการพิจารณา ประเมิน และให้ข้อเสนอแนะจากแบบประเมินข้อบกพร่อง
ทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละของผู้วิเคราะห์งาน
มาปรับปรุง และสรุปได้ลักษณะที่สำคัญของข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์
ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ เป็น 4 ลักษณะ พร้อมทั้งรายละเอียดของความหมายในแต่ละ
ลักษณะ ดังนี้

5.1) บกพร่องในการตีความหมาย

5.1.1) ไม่สามารถนำข้อมูลจากโจทย์ปัญหามาแก้ปัญหได้

5.1.2) ไม่ทราบว่าโจทย์ต้องการอะไร

5.1.3) บอกความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่โจทย์กำหนดให้กับสิ่งที่โจทย์ต้องการไม่ได้

5.1.4) เป็นประโยคภาษาเป็นประโยคสัญลักษณ์ไม่ได้

5.2) บกพร่องในการใช้สมบัติ กฎ สูตรและนิยาม

5.2.1) จำสมบัติ กฎ สูตรและนิยามไม่ได้

5.2.2) ประยุกต์ใช้สมบัติ กฎ สูตรและนิยามไม่ได้

5.2.3) ไม่สามารถนำทฤษฎีที่เรียนไปแล้วมาใช้ในการแก้ปัญหได้

5.3) บกพร่องในการคิดคำนวณ

5.3.1) บกพร่องในการใช้สัญลักษณ์คณิตศาสตร์

5.3.2) ขาดทักษะในการคิดคำนวณเบื้องต้น

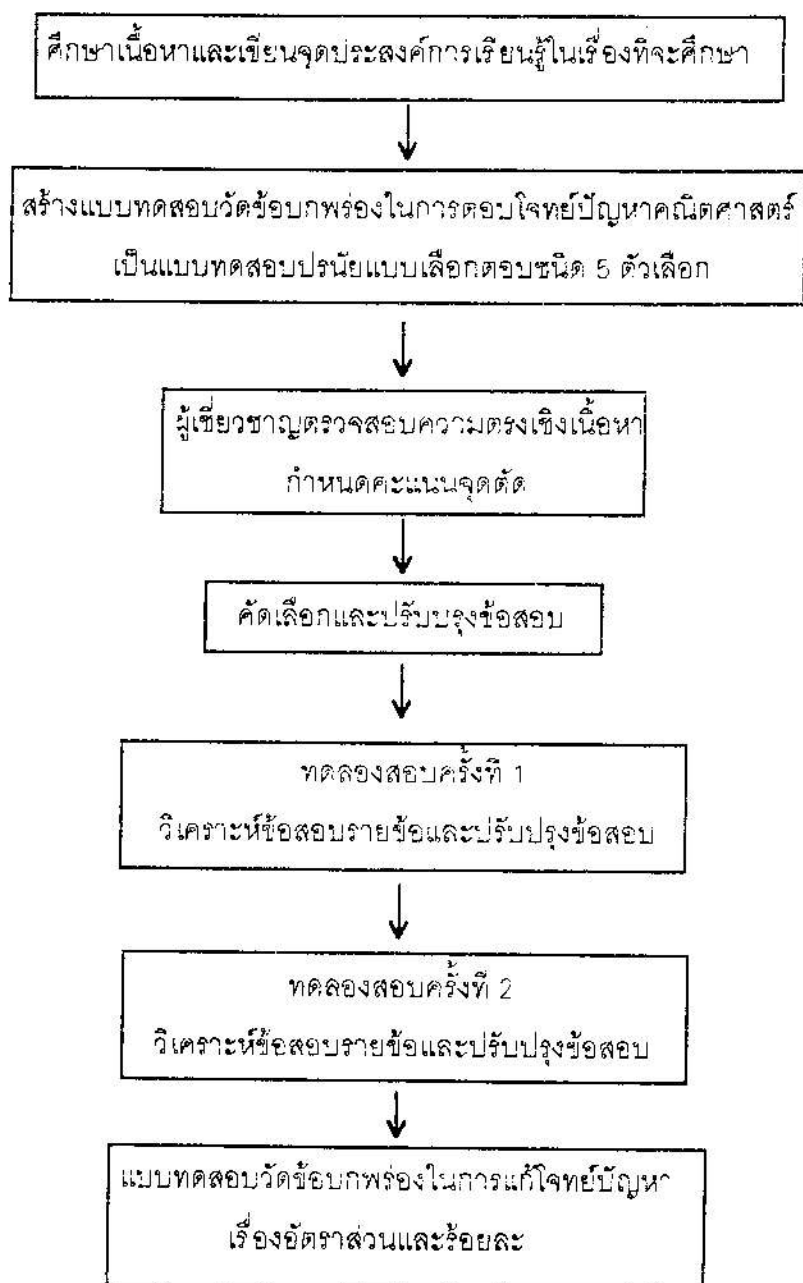
5.4) บกพร่องในการตรวจสอบการแก้ปัญห

- 5.4.1) ไม่ใช่ข้อมูลที่กำหนดให้ แต่ใช้ข้อมูลอื่นแทน
- 5.4.2) ทำผิดคำสั่ง หาคำตอบในสิ่งที่โจทย์ไม่ต้องการ
- 5.4.3) ทำไม่ครบขั้นตอนหรือลำดับขั้นตอนผิด

3.2.3 การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบ

การศึกษาข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วน และร้อยละครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ เมื่อได้ลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ แล้วทำการ สร้างแบบทดสอบวัดข้อบกพร่องในการตอบ โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ เป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก โดยตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ได้มาจากการหาผลลัพธ์ที่เกิดจากการหาคำตอบที่ผิดตามลักษณะ ข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ 4 ลักษณะ คือ บกพร่องในการตีความหมาย บกพร่องในการใช้สมบัติ กฎ สูตรและนิยาม บกพร่องในการ คิดคำนวณ และบกพร่องในการตรวจสอบการแก้ปัญหามีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของ แบบทดสอบ ดังรายละเอียดในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบ

จากภาพที่ 2 แสดงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดความบกพร่องในการตอบโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาเนื้อหาและเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

ศึกษาเนื้อหาและวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ จากหนังสือแบบเรียนคณิตศาสตร์ ค. 204 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คู่มือครูของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท) เอกสารจากสำนักทดสอบ กรมวิชาการ คู่มือจุดประสงค์การเรียนรู้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบขอบเขตของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบทดสอบ เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2) สร้างแบบทดสอบวัดความบกพร่องในการตอบโจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ โดยเป็นแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก และเขียนข้อสอบให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งกำหนดให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงตัวเดียว และตัวเลือกที่เป็นตัวลวงได้มาจากการหาผลลัพธ์ที่เกิดจากการหาคำตอบที่ผิดตามลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ 4 ลักษณะ คือ บกพร่องในการตีความหมาย บกพร่องในการใช้สมบัติ กฎ สูตรและนิยาม บกพร่องในการคิดคำนวณ และบกพร่องในการตรวจสอบการแก้ปัญห เมื่อนักเรียนตอบแบบทดสอบวัดความบกพร่องในการตอบโจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ให้นักเรียนแสดงความมั่นใจในการตอบ โดยทำเครื่องหมาย X แสดงระดับความมั่นใจในการตอบลงในตารางด้านขวามือของกระดาษคำตอบ ถ้านักเรียนตอบโดยไตร่ตรองและมั่นใจว่าคำตอบถูกให้ทำเครื่องหมาย X ในช่องมั่นใจ ถ้านักเรียนตอบโดยไม่มั่นใจว่าคำตอบ ที่เลือกถูกหรือไม่ ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่องไม่มั่นใจ

ในการสร้างตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ผู้วิจัยได้ดูจากโจทย์และลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในแต่ละลักษณะ แล้วนำมาเขียนเป็นสัดส่วนที่ผิดและสอดคล้องกับลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ คำนวณหาผลลัพธ์ของค่าตัวแปรจากสัดส่วนในแต่ละข้อเป็นคำตอบของตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ดังตัวอย่างข้อสอบ

ข้อสอบข้อที่ 1 บริษัทแห่งหนึ่งมีพนักงานทั้งหมด 300 คน เป็นพนักงานชาย 122 คน และอัตราส่วนของพนักงานชายต่อพนักงานหญิงเป็น $a : b$ ข้อใดเขียนสัดส่วนได้ถูกต้อง

$$ก. a : b = 122 : 178$$

$$ข. a : b = 178 : 122$$

$$ค. a : b = 122 : 182$$

$$ง. a : b = 300 : 178$$

$$จ. a : b = 300 : 122$$

ข้อ ก คำตอบถูกต้อง

ข้อ ข นักเรียนเขียนสัดส่วนผิด โดยเขียนสลับกันเป็น

จำนวนพนักงานชาย : จำนวนพนักงานหญิง = จำนวนพนักงานหญิง : จำนวนพนักงานชาย
เป็นการบกพร่องในการใช้สมบัติ กฎ สูตรและนิยาม

ข้อ ค นักเรียนเขียนสัดส่วนได้ถูกต้อง แต่คำนวณจำนวนพนักงานหญิงผิดเป็น

$$\text{จำนวนพนักงานหญิง} = 300 - 122 = 182 \text{ คน}$$

ข้อ ง นักเรียนบกพร่องในการตรวจสอบ ไม่ได้ใช้ข้อมูลที่กำหนดให้แต่ใช้ข้อมูลอื่น

แทน นำจำนวนพนักงานทั้งหมดไปแทนค่าเป็นพนักงานชาย สัดส่วนที่เขียนจึงเป็น

$$\text{จำนวนพนักงานชาย} : \text{จำนวนพนักงานหญิง} = \text{จำนวนพนักงานทั้งหมด} : \text{จำนวนพนักงานหญิง}$$

ข้อ จ นักเรียนไม่สามารถเขียนสัดส่วนได้ ไม่ทราบว่าโจทย์ต้องการอะไร เมื่อโจทย์

กำหนดกำหนดสิ่งใดมาก็นำมาเขียนเป็นสัดส่วน จึงได้สัดส่วนเป็น

$$\text{จำนวนพนักงานชาย} : \text{จำนวนพนักงานหญิง} = \text{จำนวนพนักงานทั้งหมด} : \text{จำนวนพนักงานชาย}$$

3) ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดคะแนนจุดตัด และประเมินความสอดคล้องระหว่างตัวลองแต่ละข้อกับข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ในการตอบโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ด้วยแบบประเมินในภาคผนวก หน้า 93-95

4) คัดเลือกและปรับปรุงแบบทดสอบ โดยหาความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบและคะแนนจุดตัด

การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบ ใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ นำค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาหาค่าเฉลี่ย ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของข้อสอบทุกข้อเท่ากับ 1 และนำข้อ สอบที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

การหาคะแนนจุดตัด กำหนดจากเนื้อหาสาระของข้อสอบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ค่าคะแนนรวมของการตอบถูกที่น้อยที่สุดในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่จะยอมรับได้ว่า

นักเรียนแต่ละคนเป็นผู้มีความรู้ในการตอบแบบทดสอบวัดความบกพร่องทางการเรียน ในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ นำคะแนนจุดตัดของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ได้คะแนนจุดตัดดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ตารางแสดงการคำนวณหาคะแนนจุดตัดโดยผู้เชี่ยวชาญ

จุดประสงค์ ข้อสอบ		ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ							รวม	เฉลี่ย
การเรียนรู้ที่	ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	คนที่ 7		
1	1 - 5	3	4	4	3	3	3	4	24	4
2	6 - 15	6	7	7	6	7	5	7	45	7
3	16 - 20	3	4	4	3	3	3	4	24	4
4	21 - 30	6	7	7	6	7	5	7	45	7

จากตารางจะได้คะแนนจุดตัดของจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 1 - 4 เป็น 4, 7, 4 และ 7 คะแนน ตามลำดับ

5) ทดลองสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบไม่ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำกระดาษคำตอบที่ได้จากการทดสอบมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์ข้อสอบโดยคำนวณค่าความยากง่ายของข้อสอบและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ได้ค่าความยากง่ายของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.14 - 0.56 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.36 - 0.75 ปรับปรุงแก้ไขข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือข้อ 2, 10, 16 และข้อ 27 โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามและตัวเลือก โดยที่ยังคงรักษาโครงสร้างเดิมของข้อคำถามเอาไว้

6) ทดลองสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไม่ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำกระดาษคำตอบที่ได้จากการทดสอบมาตรวจให้คะแนน แล้ววิเคราะห์ข้อสอบ โดยคำนวณค่าความยากง่ายของข้อสอบและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ ได้ค่าความยากง่ายของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.21 - 0.63 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.44 - 0.74 ข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และตัวเลือกที่เป็นตัวลวงทุกตัวของข้อสอบมีนักเรียนเลือกตอบ

7) นำแบบทดสอบวัดข้อบกพร่องในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์แล้วไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง นำกระดาษคำตอบของนักเรียนที่ได้จากการ

ทดสอบมาตรฐานให้คะแนน แล้ววิเคราะห์ลักษณะข้อบกพร่องของทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนและความมั่นใจในการตอบโจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ และรายงานผลข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ ในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องอัตราส่วนและร้อยละให้นักเรียนทราบ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.3.1 ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล เพื่อติดต่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสร้างเครื่องมือและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3.3.2 ติดต่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยและโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อกำหนดวันเวลาและสถานที่ในการทดสอบ

3.3.3 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.3.4 การดำเนินการสอบ ใช้เวลาสอบ 1 ชั่วโมงและก่อนการสอบทุกครั้ง ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสอบรวมทั้งประโยชน์ที่ได้รับให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของการสอบและตั้งใจทำข้อสอบอย่างเต็มความสามารถ

3.3.5 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมเครื่องมือ กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2541

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ

3.4.2 การหาคุณภาพของแบบสอบปรนัยแบบเลือกตอบ

3.4.2.1 ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ หาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ คำนวณโดยได้จากสูตร ดังนี้ (บุญเชิด ภิญโญนันตพงษ์, 2527)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชาทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา

3.4.2.2 ค่าความยากง่ายของข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ คำนวณโดยใช้สูตร
 อย่างง่าย (อนันต์ ศรีโสภณ, 2525)

$$P = \frac{R}{T}$$

เมื่อ P แทน ความยากง่ายของข้อสอบ

R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก

T แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

3.4.2.3 ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ คำนวณโดยใช้ดัชนีอำนาจ
 จำแนก (Discrimination Index B) ของเบรนนอน (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527)

$$B = (U / N_1) - (L / N_2)$$

เมื่อ B แทน ดัชนีอำนาจจำแนก

N_1 แทน จำนวนนักเรียนที่สอบได้คะแนนเท่ากับหรือสูงกว่าคะแนนจุดตัด

N_2 แทน จำนวนนักเรียนที่สอบได้ต่ำกว่าคะแนนจุดตัด

U แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม N_1 ที่ตอบข้อสอบถูก

L แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม N_2 ที่ตอบข้อสอบถูก

3.4.2.4 การกำหนดคะแนนจุดตัด กำหนดจากเนื้อหาสาระของข้อสอบโดยให้
 ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาจำนวนข้อสอบที่น้อยที่สุดในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนที่
 ไม่มีความบกพร่องจะตอบถูก (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527) มีขั้นตอนในการหาคะแนน
 จุดตัดดังนี้

- 1) จัดกลุ่มข้อสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 2) นำกลุ่มข้อสอบให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาระบุจำนวนข้อสอบที่น้อยที่สุดที่
 ผู้ไม่มีความบกพร่องจะตอบถูก
- 3) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย
- 4) กำหนดคะแนนจุดตัดของข้อสอบในแต่ละจุดประสงค์การเรียนรู้จากค่าเฉลี่ย
 ที่คำนวณได้

3.4.2.5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ คำนวณโดยใช้
 สูตรของโลเวตต์ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527)

$$r_{cc}(\text{Binomial}) = 1 - \frac{n \sum x_i - \sum x_i^2}{(n-1) \sum (x_i - c)}$$

เมื่อ $r_{cc}(\text{Binomial})$ แทน ค่าความเชื่อมั่นของคะแนนแบบทดสอบอิงเกณฑ์

X_i	แทน	คะแนนรวมของนักเรียนแต่ละคน
n	แทน	จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ
C	แทน	คะแนนจุดตัดของแบบทดสอบ
$\sum X_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน
$\sum X_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน ยกกำลังสอง

3.4.3 ทดสอบความแตกต่างระหว่างความมั่นใจในการตอบของนักเรียนที่บกพร่องและไม่บกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้ (ลิวน และ อังคณา สายยศ, 2528)

$$\chi^2 = \sum \frac{(O-E)^2}{E}$$

เมื่อ χ^2	แทน	ค่าไคสแควร์
O	แทน	ค่าความถี่ของจำนวนนักเรียนที่มั่นใจในการตอบและไม่มั่นใจในการตอบในกลุ่มนักเรียนที่บกพร่องและไม่บกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ศึกษามาได้
E	แทน	ค่าความถี่นักเรียนที่บกพร่องและไม่บกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่คาดหวังไว้โดยทฤษฎี

3.4.4 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะข้อบกพร่องทางการเรียนคณิตศาสตร์กับความมั่นใจในการตอบของนักเรียน โดยใช้สูตรการทดสอบความเป็นอิสระ (Tests of Independence) (ลิวน และ อังคณา สายยศ, 2528)